

**Azərbaycan Respublikası İqtisadiyyat Nazirliyi
İqtisadi İslahatlar Elmi Tədqiqat İnstitutu**

**2017-ci il üzrə
HESABAT**

Dekabr, 2017

İqtisadi İslahatlar Elmi Tədqiqat İnstitutunun 2017-ci ildə fəaliyyəti

Hesabat ilində İqtisadi İslahatlar Elmi Tədqiqat İnstitutunun fəaliyyətinin müasir tələblər səviyyəsində qurulması istiqamətində tədbirlər məqsədyönlü, sistemli və ardıcıl şəkildə davam etdirilmişdir. Belə ki, 2017-ci ilin əvvəlində İnstitutun İş planı İqtisadiyyat Nazirliyinin fəaliyyət istiqamətləri nəzərə alınmaqla tərtib edilmiş, müvafiq şöbələr və struktur bölmələri ilə razılaşdırılmaqla təsdiq olunmuşdur. İlin əvvəlindən etibarən İnstitutun fəaliyyəti qeyd olunan plana uyğun təşkil edilmişdir.

I. ELMİ-TƏDQIQAT VƏ ANALİTİK TƏHLİL İŞLƏRİ

2017-ci ildə İş planı üzrə nəzərdə tutulmuş aşağıdakı istiqamətlərdə və mövzularda elmi-tədqiqat işləri yerinə yetirilmişdir:

PROBLEM 1. AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASINDA MAKROİQTİSADİ PROSESLƏRİN TƏHLİLİ

İqtisadi monitoring və qısa müddətli proqnoz modelləri üçün məlumat bazasının hazırlanması

İqtisadi modelləşdirmə və analitik təhlil şöbəsində hazırlanan Məlumat bazası Milli hesablar, Sənaye, Kənd təsərrüfatı, Qiymət, Dövlət maliyyəsi, Tədiyyə balansı, Bank və Pul göstəricilərini özündə birləşdirməklə 1995-2016-cı illəri əhatə edən dövrlər üzrə illik, rüblük və aylıq səpkidə məlumatları özündə əks etdirir. Məlumat bazasının strukturunun formalaşdırılması başa çatdırılmışdır. Məlumat bazası müntəzəm olaraq yenilənəcəkdir.

Ev təsərrüfatlarının gəlirləri ilə kommunal xidmətlərə xərcləri arasında əlaqənin tədqiqi

Azərbaycan Respublikasında 2000-2015-ci illər üzrə aşağıdakı göstəricilərə görə məlumatlar toplanmışdır:

- Ev təsərrüfatlarının elektrik istehlakının həcmi (illər üzrə);
- Elektrik enerjisinin illər üzrə tarifləri;
- Ev təsərrüfatlarının illər üzrə kommunal xidmətlərinə görə adambaşına aylıq istehlak xərcləri;
- Uşaq və uşaqsız ev təsərrüfatlarının aylıq kommunal xidmətlər xərci;
- 1, 2, 3, 4 və çoxuşaq ev təsərrüfatlarının kommunal xidmətlərə dair adambaşına aylıq xərci;
- Ev təsərrüfatları başçısının cinsinə görə (kişi və ya qadın) aylıq kommunal xidmətlərə dair adambaşına xərci;
- Əhalinin sayının illər üzrə dəyişməsi;
- Ev təsərrüfatlarının illər üzrə gəlirləri;
- Uşaq və uşaqsız ev təsərrüfatlarının aylıq adambaşına gəlirləri;
- 1, 2, 3, 4 və çoxuşaq ev təsərrüfatlarının adambaşına aylıq gəlirləri;
- Ev təsərrüfatları başçısının cinsinə görə (kişi və ya qadın) adambaşına aylıq gəlirləri.

Müxtəlif kateqoriyalı (ev təsərrüfatı başçısının cinsi, uşaqı, uşaqsız, 1, 2, 3, 4 və çoxuşaqlı) ev təsərrüfatları üzrə illik elektrik enerjisi xərcləri və ev təsərrüfatlarının illik kommunal xərcləri hesablanmışdır. Ev təsərrüfatlarının illik elektrik enerjisi xərclərinin məcmu kommunal xərclərdəki çəkisi müəyyən olunmuşdur. Kommunal xidmətlərin növləri üzrə xərclərin məcmu kommunal xərclərdən asılılığını göstərən xətti və loqarifmik asılılıqlar qurulmuşdur.

Manatın mübadilə məzənnəsində dəyişikliklərin makroiqtisadi təsirlərinin modelləşdirilməsi

Tədqiqat işinin məqsədi müvafiq sahədə mövcud olan elmi-nəzəri baxışların və beynəlxalq təcrübədə istifadə olunan metodoloji yanaşmaların ümumiləşdirilməsinə istinad etməklə, valyuta məzənnəsində dəyişikliklərin makroiqtisadi təsirlərinin modelləşdirilməsinin metodiki əsaslarının müasir dövrün xüsusiyyətləri nəzərə alınaraq təkmilləşdirməkdən, bu əsasda manatın mübadilə məzənnəsində dəyişikliklərin makroiqtisadi təsirlərinin təhlili və qiymətləndirilməsi üçün tətbiqi modellər qurulmasından ibarətdir.

Tədqiqat çərçivəsində plana uyğun olaraq aşağıdakı işlər yerinə yetirilmişdir:

- Valyuta məzənnəsində dəyişikliklərin makroiqtisadi təsirlərinin modelləşdirilməsinin elmi-nəzəri və metodoloji əsaslarını əks etdirən materiallar toplanaraq müqayisəli təhlil olunmuş və ümumiləşdirilmiş;
- Valyuta məzənnəsində dəyişikliklərin makroiqtisadi təsirlərinin modelləşdirilməsinin metodiki məsələləri öyrənilmiş və müəyyən seçimlər edilmiş;
- Valyuta məzənnəsində dəyişikliklərin makroiqtisadi təsirlərinin modelləşdirilməsi sahəsində mövcud təcrübələrin müqayisəli təhlili aparılmış;
- Manatın mübadilə məzənnəsində dəyişikliklərin makroiqtisadi təsirlərinin təhlili və qiymətləndirilməsi üçün tətbiqi modellər qurulmuş;
- Ölkə üçün qiymətləndirmələr və təhlillər aparılmış və bu əsasda müvafiq istiqamətdə siyasətə dair tövsiyələr hazırlanmışdır.

Beynəlxalq təcrübə və ölkənin sosial-iqtisadi inkişaf səviyyəsi nəzərə alınmaqla Azərbaycan Respublikasında yoxsulluğun ölçülməsinin təkmilləşdirilməsinə dair təkliflərin hazırlanması

Bu tədqiqat işinin həyata keçirilməsi üçün iş planına uyğun olaraq müvafiq məlumatlar toplanılmış, davamlı olaraq müzakirələr aparılmaqla ədəbiyyatların xülasəsi tərtib olunmuşdur.

Tədqiqat işinin birinci "Yoxsulluğun ölçülməsinin elmi-nəzəri və metodoloji əsasları" adlanan hissəsində yoxsulluq səviyyəsinə dair nəzəri yanaşmalar ümumiləşdirilmiş və bu sahədə araşdırma aparən müəlliflərin ədəbiyyatlarından xülasələr öz əksini tapmışdır. İkinci "Yoxsulluğun ölçülməsinin metodiki məsələləri" bölməsində yoxsulluq səviyyəsinin ölçülməsinə dair müxtəlif metodologiyalar araşdırılmış və bu istiqamətdə olan qiymətləndirmə metodları geniş şərh edilmişdir. Üçüncü bölmə "Yoxsulluğun ölçülməsi sahəsində beynəlxalq təcrübələrin müqayisəli təhlili" adlanır ki, bu bölmədə BMT-nin İP-nın hesabatlarında verilmiş statistik baza əsasında Azərbaycan və digər oxşar ölkələr üzrə müqayisəli təhlillər öz əksini tapmış, həmçinin bir sıra ölkələrin bu istiqamətdə olan təcrübələri müqayisəli təhlil edilmişdir.

Növbəti bölmədə ölkəmizin sosial-iqtisadi, eləcə də milli-mənəvi dəyərləri nəzərə

alınmaqla və BMT-nin İnkişaf Proqramı tərəfindən qəbul edilmiş metodologiyanın bazası əsasında hazırlanmış müvafiq sorğu əsasında Azərbaycan Respublikasında çoxölçülü amillər əsasında yoxsulluğun ölçülməsinə imkan verən sorğu anketləri hazırlanmış, keçirilmiş sorğuların nəticələrinə uyğun olaraq, həm ölkə üzrə ümumilikdə, həm də iqtisadi rayonlar üzrə yoxsulluq səviyyəsi qiymətləndirilmişdir. Ümumilikdə tədqiqat işi yekunlaşdırılmış və İqtisadiyyat Nazirliyinin 4 dekabr 2017-ci il tarixli İN X/O-15219/2017 nömrəli məktubu ilə Dövlət Statistika Komitəsinə təqdim edilmişdir.

PROBLEM 2. XARİCİ TİCARƏT ƏLAQƏLƏRİNİN İNKİŞAFI VƏ ÖLKƏNİN BEYNƏLXALQ RƏQBƏTQABİLİYYƏTLİLİYİNİN ARTIRILMASI

İƏT çərçivəsində əməkdaşlığın regional prioritetlərinin müəyyənləşdirilməsi

Regional və iqtisadi əməkdaşlığa hər zaman böyük önəm verən Azərbaycan Respublikasının İƏT ölkələri ilə münasibətləri 2017-ci ildə də çox yüksək səviyyədə olmuşdur.

Xarici ticarət, tranzit nəqliyyatı və investisiyaların təşviqi Azərbaycanın İƏT ölkələri ilə regional və iqtisadi əməkdaşlığının prioritet istiqamətlərindən hesab olunduğundan bu sahələrdə qarşılıqlı əməkdaşlığın güclənməsi tərəflər üçün aktuallığını cari ildə də qorumuşdur.

Qeyri-neft sektorunun şaxələndirilməsi və yerli məhsulların yeni bazarlara çıxarılması istiqamətində hökumət tərəfindən atılan addımların davamı olaraq İƏT üzv dövlətləri ilə istər ikitərəfli, istərsə də üzv təşkilatlar çərçivəsində əməkdaşlıq 2017-ci ildə də yüksək səviyyədə həyata keçirilmişdir.

Azərbaycanın sosial-iqtisadi inkişafı və İƏT çərçivəsində əməkdaşlığın regional prioritetləri üzrə analitik məlumat hazırlanmış və İƏT-in "Economic Cooperation Organization: Fifteen Years of Cooperation and development (2000-2015)" xüsusi bülletenində çap edilmişdir.

Azərbaycan iqtisadiyyatının açıqlıq dərəcəsinin qiymətləndirilməsi

Tədqiqat işinin məqsədi müvafiq sahədə mövcud olan elmi-nəzəri baxışların və beynəlxalq təcrübədə istifadə olunan metodoloji yanaşmaların ümumiləşdirilməsinə istinad etməklə, milli iqtisadiyyatın açıqlıq dərəcəsinin qiymətləndirilməsinin metodiki əsaslarını müasir dövrün xüsusiyyətləri nəzərə alınaraq təkmilləşdirməkdən, bu əsasda Azərbaycan iqtisadiyyatının açıqlıq dərəcəsinin qiymətləndirməkdən və müvafiq istiqamətdə siyasətə dair tövsiyələr hazırlamaqdan ibarətdir.

Tədqiqat çərçivəsində plana uyğun olaraq aşağıdakı işlər yerinə yetirilmişdir:

- Müvafiq nəzəri-təcrübi baxışları və beynəlxalq təcrübədə istifadə olunan metodoloji yanaşmaları əks etdirən materiallar toplanaraq müqayisəli təhlil olunmuş və ümumiləşdirilmiş;

- Müasir dövrün xüsusiyyətləri nəzərə alınaraq ölkə iqtisadiyyatının açıqlıq dərəcəsinin qiymətləndirilməsinin metodiki əsaslarınınin təkmilləşdirilməsi istiqamətində işlər aparılmış;

- Azərbaycan iqtisadiyyatının açıqlıq dərəcəsinin qiymətləndirmək üçün zəruri statistik, inzibati və digər məlumatların toplanaraq sistemləşdirilmiş və müvafiq qiymətləndirmələr aparılmışdır.

Kimya və neft-kimya sənayesi üzrə müqayisəli üstünlüyə malik olan məhsulların müəyyənləşdirilməsi və onların istehsal və ixrac potensialının inkişafı üzrə təkliflər hazırlanması

Tədqiqatın məqsədi Azərbaycan Respublikasında kimya və neft-kimya sənayesi üzrə müqayisəli üstünlüyə malik olan məhsulların dəqiqləşdirilməsi və onların istehsal və ixrac potensialının inkişafı üzrə əsaslandırılmış təkliflər hazırlamaqdan ibarətdir.

Tədqiqat çərçivəsində plana uyğun olaraq aşağıdakı işlər yerinə yetirilmişdir:

- Müvafiq sahədə müasir nəzəri-metodoloji əsaslar və mütərəqqi dünya təcrübəsi müqayisəli təhlil olunaraq tədqiqat obyektinə və predmetinə nəzərən metodoloji və konseptual ümumiləşdirmələr aparılmış;

- Azərbaycan Respublikasında kimya və neft-kimya sənayesi üzrə cari və potensial müqayisəli üstünlüyə malik olan məhsulların siyahısı dəqiqləşdirilmiş;

- Bu məhsullar üzrə istehsalın və ixracın mövcud vəziyyəti təhlil olunmuş və qiymətləndirilmiş;

Bu məhsullar üzrə istehsalın və ixracın artırılması perspektivləri və problemləri müəyyənləşdirilmiş və bu əsasda onların istehsal və ixrac potensialının inkişafı üzrə əsaslandırılmış təklif və tövsiyələr hazırlanmışdır.

Yeyinti sənayesi üzrə müqayisəli üstünlüyə malik olan sahələrin istehsal və ixrac potensialının təhlili

Tədqiqatın məqsədi Azərbaycan Respublikasında yeyinti sənayesi üzrə müqayisəli üstünlüyə malik olan məhsulların dəqiqləşdirilməsi və onların istehsal və ixrac potensialının inkişafı üzrə əsaslandırılmış təkliflər hazırlamaqdan ibarətdir.

Tədqiqat çərçivəsində plana uyğun olaraq aşağıdakı işlər yerinə yetirilmişdir:

- Müvafiq sahədə müasir nəzəri-metodoloji əsaslar və mütərəqqi dünya təcrübəsi müqayisəli təhlil olunaraq tədqiqat obyektinə və predmetinə nəzərən metodoloji və konseptual ümumiləşdirmələr aparılmış;

- Azərbaycan Respublikasında yeyinti sənayesi üzrə müqayisəli üstünlüyə malik olan məhsulların siyahısı dəqiqləşdirilmiş;

- Bu məhsullar üzrə istehsalın və ixracın mövcud vəziyyəti təhlil olunmuş və qiymətləndirilmiş;

- Bu məhsullar üzrə istehsalın və ixracın artırılması perspektivləri və problemləri müəyyənləşdirilmiş və bu əsasda onların istehsal və ixrac potensialının inkişafı üzrə əsaslandırılmış təkliflər hazırlanmışdır.

Davamlı İnkişaf Məqsədlərinin Azərbaycan Respublikasında tətbiqi üzrə təkliflər hazırlanması

Azərbaycan Birləşmiş Millətlər Təşkilatının (BMT) üzvü olan dövlətlərin 2015-ci ilin 25–27 sentyabr tarixlərində Nyu-Yorkdakı mənzil-qərargahında keçirilən Dayanıqlı İnkişaf Sammitində təsdiqlənmiş və rəsmi olaraq 2016-cı ilin yanvarında qüvvəyə minmiş Dayanıqlı İnkişaf Məqsədləri (DİM-lər) adlanan 17 məqsədi və bu məqsədlərə müvafiq olaraq müəyyən edilmiş 169 hədəfi özündə birləşdirən “Dünyamızın transformasiyası: 2030-cu ilədək dayanıqlı inkişaf sahəsində Gündəlik” razılaşmasına

qoşulmaqla 2030-cu ilə qədər DİM-in səmərəli icrası məqsədilə tədbirlər görmək niyyətini bəyan etmişdir.

2017-ci ildə Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərinin icrasının institusional və siyasi baxımdan kompleks yanaşma tələb etdiyini nəzərə alaraq, Azərbaycanda daha dayanıqlı, əhatəli və şaxələndirilmiş iqtisadiyyatın inkişaf etdirilməsi, sosial sahələrin tarazlı inkişafının təmin edilməsi üçün səmərəli milli icra mexanizminin formalaşdırılması xüsusi əhəmiyyət kəsb edir .

Bu məqsədlə Azərbaycanda 2030-cu ilədək **Dayanıqlı İnkişaf** sahəsində Gündəlikdən irəli gələn öhdəliklərlə bağlı dövlət orqanlarının üzərinə düşən vəzifələrin icrasının əlaqələndirilməsi məqsədilə **ölkə Prezidentinin 2016-cı ilin 6 oktyabr tarixli 1066 nömrəli Fərman ilə Dayanıqlı İnkişaf üzrə Milli Əlaqələndirmə Şurası** yaradılmışdır.

Sözügədən Fərmanla Şuranın fəaliyyətinin təmin edilməsi məqsədilə **Şuranın Katibliyinin** yaradılması və Katibliyin funksiyasının həyata keçirilməsinin **İqtisadiyyat Nazirliyinə** həvalə edilməsi tapşırılmış və bu məqsədlə iqtisadiyyat nazirinin **17 yanvar 2017-ci il tarixli əmri** ilə **Şuranın Katibliyi** yaradılmışdır.

Azərbaycan Hökuməti DİM-lər üzrə fəaliyyətə onların milliləşdirilməsindən və ölkənin inkişaf gündəliyinə daxil edilməsindən başlamışdır. Bu məqsədlə işçi qrupları və tərəfdaşlarla birgə hazırda ölkədə qüvvədə olan strategiyalar, proqramlar və digər siyasət sənədləri DİM-lərə uyğunluq baxımından nəzərdən keçirilir və boşluqların aradan qaldırılması üçün işlər görülür. Bu tədbirlər nəticəsində Azərbaycan üçün uyğun məqsəd, hədəf və göstəricilərin ilkin layihəsi hazırlanmışdır.

İnstitut tərəfində, BMT tərəfindən cəlb edilmiş beynəlxalq ekspert və DİM-lər üzrə yerli məsləhətçinin dəstəyi ilə **2017-ci ilin iyul ayında Nyu-Yorkda keçiriləcək Yüksək Səviyyəli Siyasi Forum** üçün BMT-nin müəyyən etdiyi tematik plana uyğun olaraq **6 DİM (1, 2, 3, 5, 9, 14-cü məqsədlər)** və hər il nəzərdən keçiriləcək **17-ci Məqsəd üzrə Azərbaycanın könüllü hesabatının ilkin layihəsi** hazırlanmış, Azərbaycanın Könüllü Milli İcmalının (VNR) **“Main Message”**ları və yekun hesabat hazırlanmış və BMT-nin internet sahifəsində yerləşdirilmişdir.

PROBLEM 3. İNNOVASİYALARIN VƏ QEYRİ-NEFT SAHƏLƏRİNİN İNKİŞAF PROBLEMLƏRİ

Elmtutumlu və yüksək texnoloji məhsulların yeni milli təsnifatının işlənilməsi

Yüksək texnologiyalı, elmtutumlu məhsulların (malların, xidmətlərin) uçotunun xarici təcrübəsi təhlil edilib. Azərbaycanın ÜDM, insan inkişafı indeksi və iqtisadiyyatın intellektuallaşması göstəriciləri digər ölkələrlə müqayisə edilib. Perspektiv beynəlxalq təsnifatların və Azərbaycanın bu sahədə təsnifatlarının uyğunlaşdırılması məsələlərinə baxılmışdır.

İnnovativ sənaye sahələrində iş yerlərinin yaradılması üzrə təhlillərin aparılması

Tədqiqat işində innovativ sənayenin inkişaf xüsusiyyətləri, müəyyənədicisi əsas

meyarları araşdırılmış, beynəlxalq təcrübədə uğurlu sənaye siyasətilə fərqlənən ölkələrin həyata keçirdiyi iqtisadi siyasət nəzərdən keçirilmişdir. Həmçinin, ölkədə innovativ və qeyri-innovativ sənaye sahələrinin maliyyələşdirilməsi təhlil edilmiş, texnoloji intensivlik fərqləri nəzərə alınmaqla sənayedə iş yeri yaratmaya meyillik təhlil edilmişdir. İnvestisiyalara münasibətdə iş yeri tələbinin təhlilindən aydın olur ki, orta-yüksək və yüksək texnoloji intensivliyə malik sənaye sahələrində orta-aşağı və aşağı texnoloji intensivliyə malik sahələrlə müqayisədə iş yeri tələbi yüksəkdir və eyni sayda iş yerinin orta-aşağı və aşağı texnoloji intensivliyə malik sənaye sahələrində yaradılması daha çox investisiya ilə mümkündür. Həmçinin, tədqiq edilən mövzunun məqsədinə uyğun olaraq sənayenin mövcud vəziyyətilə əlaqədar strateji hədəflərin bir sıra tədbirləri şərh edilmiş və əldə edilən nəticələr əsasında təkmilləşdirmələr istiqamətində təkliflər təqdim edilmişdir.

Tədqiqatın təhlil nəticələri və mövcud strateji istiqamətlər üzrə siyasət nəzərə alınmaqla sənayedə innovativ məşğulluğun maliyyələşdirilməsinə imkan verən mexanizmlərə dair sənayenin strateji inkişafını nəzərdə tutan bütün sənədlərin əlaqələndirilməsi; orta və yüksək texnologiyalı sənaye sahələrinin maliyyələşdirilməsinin stimullaşdırılması (kadr təminatına uyğun sahələrin müəyyən edilməsi, bu sahələrə müvafiq təşviq mexanizmlərinin tətbiqi, bankların və fondların bu istiqamətdə investisiyalarının stimullaşdırılması); stimullaşdırma mexanizmlərinin fəaliyyətinin kəşşən olması və güzəştlərin müddəti ilə əlaqədar mövcud mexanizmlərin təkmilləşdirilməsi və ya daha təkmil müasir maliyyələşdirmə mexanizmlərindən istifadə edilməsi (vençur, innovasiya fondları, mezzanine maliyyələşdirmə və s.); sənaye parklarına edilən güzəştlərdə innovativ sənaye sahibkarlığının inkişafına dövlət dəstəyinin artırılması tədbirlərinin icrası istiqamətində təkmilləşdirmə tədbirləri təklif edilmişdir.

Dayanıqlı sənayeləşmə üçün innovasiya təşviqi mərkəzlərinin yaradılması yolları

Tədqiqat işində innovativ sənayenin inkişaf xüsusiyyətləri, müəyyənəddici əsas meyarları araşdırılmış, beynəlxalq təcrübədə uğurlu sənaye siyasətilə fərqlənən ölkələrin həyata keçirdiyi iqtisadi siyasət nəzərdən keçirilmişdir. Həmçinin, ölkədə innovativ və qeyri-innovativ sənaye sahələrinin maliyyələşdirilməsi təhlil edilmiş, texnoloji intensivlik fərqləri nəzərə alınmaqla sənayedə iş yeri yaratmaya meyillik təhlil edilmişdir. İnvestisiyalara münasibətdə iş yeri tələbinin təhlilindən aydın olur ki, orta-yüksək və yüksək texnoloji intensivliyə malik sənaye sahələrində orta-aşağı və aşağı texnoloji intensivliyə malik sahələrlə müqayisədə iş yeri tələbi yüksəkdir və eyni sayda iş yerinin orta-aşağı və aşağı texnoloji intensivliyə malik sənaye sahələrində yaradılması daha çox investisiya ilə mümkündür. Həmçinin, tədqiq edilən mövzunun məqsədinə uyğun olaraq sənayenin mövcud vəziyyətilə əlaqədar strateji hədəflərin bir sıra tədbirləri şərh edilmiş və əldə edilən nəticələr əsasında təkmilləşdirmələr istiqamətində təkliflər təqdim edilmişdir.

Tədqiqatın təhlil nəticələri və mövcud strateji istiqamətlər üzrə siyasət nəzərə alınmaqla sənayedə innovativ məşğulluğun maliyyələşdirilməsinə imkan verən mexanizmlərə dair sənayenin strateji inkişafını nəzərdə tutan bütün sənədlərin əlaqələndirilməsi; orta və yüksək texnologiyalı sənaye sahələrinin maliyyələşdirilməsinin

stimullaşdırılması (kadr təminatına uyğun sahələrin müəyyən edilməsi, bu sahələrə müvafiq təşviq mexanizmlərinin tətbiqi, bankların və fondların bu istiqamətdə investisiyalarının stimullaşdırılması); stimullaşdırma mexanizmlərinin fəaliyyətinin kəşşən olması və güzəştlərin müddəti ilə əlaqədar mövcud mexanizmlərin təkmilləşdirilməsi və ya daha təkmil müasir maliyyələşdirmə mexanizmlərindən istifadə edilməsi (vençur, innovasiya fondları, mezzanine maliyyələşdirmə və s.); sənaye parklarına edilən güzəştlərdə innovativ sənaye sahibkarlığının inkişafına dövlət dəstəyinin artırılması tədbirlərinin icrası istiqamətində təkmilləşdirmə tədbirləri təklif edilmişdir.

Azərbaycanda dayanıqlı turizm sənayesinin təmin edilməsində turizm klasterlərinin inkişaf problemləri

Tədqiqat işində turizm klasterlərinin yaradılmasının nəzəri metodoloji əsasları araşdırılmış, klasterlərin mövcudluq mərhələləri, klasifikasiyası, turizm klasterlərinin elementlər sistemində dair müxtəlif yanaşmalar, inkişaf problemləri, o cümlədən dayanıqlı inkişaf amilləri öyrənilmişdir. Həmçinin, ABŞ-ın Texas ştatında yerləşən Frederiksburq qəsəbəsinin dayanıqlı turizm klasteri modeli təhlil olunmuş və bu model əsasında Göygöl rayonunda dayanıqlı turizm klasterinin yaradılmasına səbəb olan maneələr tədqiq olunmuş və inkişaf perspektivləri müəyyənləşmişdir. Tədqiqatda klaster və SWOT analiz aparılmışdır. Azərbaycan Respublikasında ixtisaslaşmış turizm sənayesinin inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi nəzərə alınmaqla Azərbaycanda turizm klasterlərinin yaradılması üçün Göygöl rayonunun seçilməsi təklif edilmişdir.

Sənayenin müxtəlif sahələri üzrə ixtisaslaşmış elmi-tədqiqat və layihə institutlarının fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi, dəstəklənməsi və sənaye müəssisələri ilə əlaqələrinin koordinasiyası ilə bağlı təkliflər hazırlanması və aidiyyəti üzrə təqdim olunması

Hesabat ilində Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2014-cü il 26 dekabr tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasında sənayenin inkişafına dair 2015-2020-ci illər üçün Dövlət Proqramı”nın “**4.13. Sənayenin müxtəlif sahələri üzrə ixtisaslaşmış elmi tədqiqat və layihə institutlarının fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi, dəstəklənməsi və sənaye müəssisələri ilə əlaqələrinin koordinasiyası ilə bağlı təkliflər hazırlanması və aidiyyəti üzrə təqdim olunması (2015-2020-ci illər)**” tədbirinin icrası Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 6 dekabr tarixli 1138 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “**Kiçik və orta sahibkarlıq səviyyəsində istehlak mallarının istehsalına dair Strateji Yol Xəritəsi**”nin “5.2.1. KOS-un inkişafı üçün innovasiya infrastrukturunun təkmilləşdirilməsi (2017-2020)” və “5.2.2. Dövlət əhəmiyyətli və müstəqil elmi-tədqiqat (tədqiqat və inkişaf) mərkəzlərinin formalaşdırılması və elmi istehsalat birliklərinin yaradılması (2017-2020)” və “**Azərbaycan Respublikasında ağır sənaye və maşınqayırmanın inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi**”nin müvafiq tədbirlərinin icrasına uyğunlaşdırılmaqla yerinə yetirilmişdir.

Belə ki, adıçəkilən tədbirlərin icrasına uyğunlaşdırılmaqla “Sənaye klasterlərinin yaradılması metodologiyası”, “Sənaye zonalarının yaradılması üzrə qiymətləndirmə

metodologiyası”, “Beynəlxalq təcrübə əsasında innovasiya mərkəzlərinin yaradılması üzrə təklif və tövsiyələr”, “Texnoparkların yaradılması üzrə beynəlxalq təcrübə” və “Texnologiyaların innovasiya yönümlülüğünün müəyyən edilməsi üçün müstəqil ekspertizanın aparılması metodologiyası” mövzularında təhlil işləri həyata keçirilmişdir . İşin icrası növbəti ildə alt mərhələlər üzrə davam etdiriləcəkdir.

Azərbaycanda pambıqçılığın inkişafı üzrə potensial imkanların müəyyənləşdirilməsi

Tədqiqat işində sahənin inkişafı istiqamətində mövcud qanunvericilik bazası nəzərdən keçirilmişdir. Pambıqçılığın regionlar üzrə inkişafının və pambıq emalı sənayesinin mövcud vəziyyəti araşdırılmış, regionlar üzrə pambıq əkin sahəsi, məhsul istehsalı, məhsuldarlıq göstəriciləri təhlil edilmişdir. Həmçinin pambıq əkin sahələri üzrə potensial rayonlar müəyyənləşdirilmişdir.

İşin ikinci hissəsində Azərbaycanda pambıq emalı sənayesinin mövcud vəziyyəti, pambıq tədarükü məntəqələri, fəaliyyətdə olan pambıq emalı müəssisələri və onların illik istehsal gücü təhlil edilmişdir. Eyni zamanda Azərbaycanın pambıq məhsullarının ixrac bazarları öyrənilmişdir. Nəticə olaraq sahənin kompleks inkişaf prioritetləri müəyyənləşdirilmiş və təkliflər verilmişdir.

PROBLEM 4. REGIONLARIN İQTİSADI POTENSİALININ QIYMƏTLƏNDİRİLMƏSİ VƏ SAHİBKARLIĞIN İNKİŞAFI

İqtisadi rayonların pasportlarının yenilənməsi

İşin məqsədi ölkənin iqtisadi rayonları üzrə hazırlanmış sosial-iqtisadi pasportlarının mütemadi olaraq hər il Azərbaycan Respublikası Dövlət Statistika Komitəsinin rəsmi məlumatları əsasında yenilənməsindən ibarətdir.

Hesabat ilində işin icrası istiqamətində respublikanın 9 (Abşeron, Quba-Xaçmaz, Şəki-Zaqatala, Dağlıq Şirvan, Gəncə-Qazax, Yuxarı Qarabağ, Kəlbəcər-Laçın, Aran, Lənkəran-Astara) iqtisadi rayonu üzrə pasportlar yenilənmişdir. Hər bir iqtisadi rayonun ərazisi, inzibati ərazi bölgüsü, coğrafi yerləşməsi, relyefi, iqlimi, faydalı qazıntı ehtiyatları, iqtisadi potensialı, o cümlədən iqtisadi rayonun əhalisi, əmək ehtiyatları, məhsul buraxılışı, sənaye, kənd təsərrüfatı, tikinti, nəqliyyat, rabitə, təhsil, elm, mədəniyyət, turizm, ticarət və xidmət, ekologiya sahələrinin əsas göstəriciləri müxtəlif cədvəl, diaqram və şəkillərdən istifadə edilməklə pasportda öz əksini tapmışdır. Həmçinin, hər bir regionun investisiya imkanları göstərilmişdir. Pasportlar iqtisadi rayonun sosial-iqtisadi vəziyyəti haqqında informasiya verməklə bərabər, mövcud potensialdan istifadə səviyyəsini qiymətləndirmək, regionların iqtisadi inkişafı baxımından, eləcə də iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrinə xarici və yerli investorları cəlb etmək üçün əhəmiyyətlidir.

Gəncə-Qazax iqtisadi rayonunun innovasiya potensialının öyrənilməsi

Tədqiqat işində "İnnovasiya potensialı" kateqoriyasına dair müxtəlif yanaşmalar təhlil edilərək, innovasiya potensialı komponentlərinin qarşılıqlı əlaqəsi sxemi və innovasiya potensialı, innovasiya aktivliyi və innovasiya nəticəsi struktur qarşılıqlı

əlaqəsi sxemi işlənmişdir. Həmçinin regionun innovasiya potensialının qiymətləndirilməsi metodikası hazırlanmışdır. Hazırlanmış metodikaya əsasən Gəncə-Qazax üzrə inzibati rayonların innovasiya potensialının qiymətləndirilməsi aparılmışdır.

Azərbaycan Respublikasında regional inkişafın planlaşdırılmasının konseptual əsaslarının işlənməsi (Aran regionu təmsalında)

Tədqiqat işinin məqsədi müvafiq sahədə mövcud olan elmi-nəzəri əsaslar, beynəlxalq təcrübə və ölkənin sosial-iqtisadi inkişaf səviyyəsi nəzərə alınmaqla Azərbaycan Respublikasında Aran regionunun təmsalında regional inkişafın planlaşdırılmasının konseptual əsaslarının işlənməsindən ibarətdir.

Tədqiqat çərçivəsində plana uyğun olaraq aşağıdakı işlər yerinə yetirilmişdir:

- Regional inkişafın planlaşdırılmasının elmi-nəzəri və metodoloji əsaslarını əks etdirən materiallar toplanmış, tədqiq olunmuş və ümumiləşdirilmişdir;
- Regional inkişafın planlaşdırılmasının metodiki məsələləri öyrənilmiş və müasir dövrün xüsusiyyətləri nəzərə alınmaqla dəqiqləşdirmələr aparılmış;
- Regional inkişafın planlaşdırılması sahəsində beynəlxalq təcrübələrin müqayisəli təhlili aparılmış və müvafiq seçimlər edilmişdir;
- Azərbaycan Respublikasında regional inkişafın planlaşdırılmasının konseptual əsasları (Aran iqtisadi rayonunun təmsalında) işlənmiş və müvafiq istiqamətdə siyasətə dair tövsiyələr hazırlanmışdır.

II. ELMİ-TƏŞKİLATİ İŞLƏR VƏ KADR POTENSİALININ GÜCLƏNDİRİLMƏSİ

PROBLEM 5. ELMİ ƏMƏKDAŞLIĞIN VƏ KADR POTENSİALININ GÜCLƏNDİRİLMƏSİ

Doktorant, dissertantlar, sahibkarlıq subyektləri və idarəetmə orqanları əməkdaşları üçün elmi-metodoloji seminarların, digər elmi müzakirə və tədbirlərin, tədris kursları və təlimlərin təşkili
ELMİ-TEXNİKİ TƏDBİRLƏRİN TƏŞKİLİ

Hesabat ilində İqtisadi İslahatlar Elmi Tədqiqat İnstitutunun kadr potensialının gücləndirilməsi və elmi-texniki tədbirlərin keçirilməsi davam etdirilmişdir.

Belə ki, **“Enerjiyə qənaət və enerji səmərəliliyi üzrə innovativ texnologiyaların tətbiqi”** mövzusunda seminar **15 mart 2017-ci il** tarixində İqtisadiyyat Nazirliyi İqtisadi İslahatlar Elmi Tədqiqat İnstitutu və “İnnovasiyanın Təşviqi Qrupu”, Alternativ və Bərpa Olunan Enerji Mənbələri üzrə Dövlət Agentliyi, “Schneider Electric” Şirkətinin birgə təşəbbüsü ilə İnstitutda keçirilmişdir.

26-28 aprel 2017-ci il tarixlərində Bakı şəhərində İslam İnkişaf Bankı (IDB) İslam Tədqiqatlar və Təlim İnstitutunun birgə əməkdaşlığı və təşkilatçılığı çərçivəsində **“Kiçik və orta sahibkarlığın maliyyələşdirilməsi”** mövzusunda təlim keçirilmişdir.

Təlimdə kiçik və orta sahibkarlıq müəssisələrinin iqtisadiyyatın inkişafında rolu və bu müəssisələr üçün bank maliyyələşdirilməsi üzrə mühüm biliklərin verilməsi, KOS bank məhsullarından faydalanmaq üçün mühüm texniki vasitələr, islam maliyyəsi və onun töhfəsi, İİB-nin ən yaxşı təcrübələri, habelə Azərbaycanda kiçik və orta

sahibkarlığın maliyyələşdirilməsi, risk faktorları, onların qiymətləndirilməsinə dair məruzələr dinlənilmiş, praktiki məşğələlər keçirilmişdir. İqtisadi İslahatlar Elmi Tədqiqat İnstitutu ilə yanaşı, İqtisadiyyat Nazirliyinin Sahibkarlığa Kömək Milli Fondunun, Azərbaycanda İxracın və İnvestisiyaların Təşviqi Fondunun (AZPROMO), Sumqayıt Kimya Sənaye Parkının, Azərbaycan İnvestisiya Şirkəti və Bakı Biznes Tədris Mərkəzinin, habelə, “DemirBank”, “Access Bank”, “Azərbaycan Beynəlxalq Bankı” və “Təmiz Şəhər” Açıq Səhmdar Cəmiyyətlərinin, Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin İqtisadi Araşdırmalar Elmi-Tədqiqat və Kənd Təsərrüfatının İqtisadiyyatı Elmi-Tədqiqat institutlarının nümayəndələri məruzələrlə çıxış etmişdilər.

30 iyun 2017-ci il tarixində İqtisadi İslahatlar Elmi Tədqiqat İnstitutunun Türkiyə Respublikasının Dokuz Eylül Universiteti ilə birgə əməkdaşlığı çərçivəsində **"Verilənlərin intellektual təhlili: problemlər və həll üsulları"** mövzusunda seminar keçirilmişdir.

Dokuz Eylül Universitetinin professoru, f.-r.e.d. Əfəndi Nəsimovun məruzəsi ilə keçirilən seminarda İnstitutun əməkdaşları və doktoranlar iştirak etmişlər. verilənlərin intellektual təhlili (VİT) sahəsində müasir vəziyyət, əldə olunan nəaliyyətlər, VİT prosesində həll edilən məsələlər, müasir sosial-iqtisadi proseslərin modelləşdirilməsi üzrə nümunələr nəzərdən keçirərək, mövcud çətinliklər və onların həlli yolları haqqında geniş məruzə ilə çıxış etmişdir.

Cari ilin birinci yarısında İnstitutun doktorant və dissertantlarına “Milli Hesablar” mövzusunda dərslər təşkil olunmuşdur. Dərslərdə İnstitutun İqtisadi modelləşdirmə və analitik təhlil şöbəsinin baş elmi işçisi, i.ü.f.d. Malik Mehdiyevin məruzələri dinlənilmişdir.

Oktyabrın 9-da Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universitetində (AMİU) rəhbərliklə görüş keçirilmiş, enerjiyə qənaət və enerji səmərəliliyi üzrə innovativ texnologiyaların tətbiqi üzrə layihələndirmə, laboratoriyaların qurulmasında “Schneider Electric” Şirkətinin təcrübəsindən faydalanmaq imkanları, habelə, qurulması nəzərdə tutulan “Texnoloji Mərkəz”in birgə layihəsinin hazırlanması, eləcə də kadr potensialının gücləndirilməsi istiqamətləri müzakirə edilmişdir.

Tədris prosesinin və elmi tədqiqatların bir-biri ilə və istehsalatla əlaqələndirilməsi, eləcə də, elmi yeniliklərin və innovasiyaların tədris prosesinə və istehsalata tətbiqi istiqamətində birgə elmi tədqiqatların aparılması üçün Bakı Dövlət Universiteti (BDU) və İqtisadi İslahatlar Elmi Tədqiqat İnstitutu arasında imzalanmış əməkdaşlıq müqaviləsi çərçivəsində Ekologiya və torpaqşünaslıq və Kimya fakültələrinin professor-müəllim və tələbə heyətinə **oktyabrın 10-da** BDU-da **“İnnovasiya strukturlarının formalaşması və müqayisəli təhlil”** mövzusunda ilk təlim keçirilmiş, növbəti təlimlərin mövzuları və istiqamətləri müəyyən olunmuşdur.

20 oktyabr tarixində İqtisadi İslahatlar Elmi Tədqiqat İnstitutunda **“İqtisadi səmərəlilik: innovativ texnologiyalar və qənaətli istehsal”** mövzusunda konfrans keçirilib.

Konfransda İqtisadiyyat Nazirliyinin, aidiyyəti qurumların, ölkəmizdə fəaliyyət göstərən bir sıra şirkətlərin nümayəndələri və elmi işçilər iştirak edib. Tədbirdə sənayeyönümlü özəl müəssisələrin, universitetlərin və dövlətin əməkdaşlığının gücləndirilməsinin, ideya və texnologiyaların sənayedə tətbiqinin səmərəliliyin artırılmasında rolunu vurğulanıb. Plenar sessiyada konfrans nümayəndələri kiçik və orta sahibkarlığın imkanlarının genişləndirilməsində innovativ infrastrukturun inkişafı, enerji effektivliyi, enerjiden səmərəli istifadə mövzularında təqdimatlarla çıxış ediblər.

7 noyabr tarixində Bakı Dövlət Universitetinin Ekologiya və Torpaqşünaslıq fakültəsinin dekanı kimya elmləri doktoru, professor Nazim Şəmilov və kimya elmləri namizədi, dosent Qəzənfər Bayramov İqtisadiyyat Nazirliyinin İqtisadi İslahatlar Elmi Tədqiqat İnstitutunda olmuşlar. Görüşdə hazırda Universitetdə tikilməkdə olan texnoloji-innovasiya mərkəzinin fəaliyyət proqramının, o cümlədən, tədrisin elmi-tədqiqatların bir-biri ilə və istehsalatla əlaqələndirilməsi, habelə, növbəti təlimlərin istiqamətləri və mövzuları müzakirə edilmiş, **“SOCAR Polimer” klasterinin yaradılmasına dəstək** mövzusunda təqdimat dinlənilmiş, “SOCAR Polimer” ətrafında klasterlərin formalaşmasında Universitetin mövcud elmi potensialının tətbiq imkanlarına dair fikir mübadiləsi aparılmışdır.

7 noyabr tarixində “Schneider Electric” Şirkətinin Orta Asiya üzrə rəhbəri Emrah Tekdemir və qurumun enerji və infrastruktur üzrə rəhbəri Mirməhəmməd Səməndərzadə İqtisadi İslahatlar Elmi Tədqiqat İnstitutunda olmuşlar. Görüşdə perspektiv əməkdaşlıq imkanlarına dair müzakirə aparılmış və əməkdaşlıq haqqında memorandum imzalanmışdır və görüşlər haqqında protokollar tərtib olunmuşdur.

Ümumilikdə tərəflər enerji səmərəliliyi və qənaət üzrə innovativ texnologiyaların tətbiqi, baş verən dəyişikliklər, yerli və dünya bazarlarında təsirə malik tədbirlərə dair analitik və statistik məlumatların mübadiləsi, enerji səmərəliliyinin və qənaətinin yüksəldilməsi imkanlarının təhlil edilməsi, enerji avadanlıqlarının istehsalı, qənaət, layihələndirmə kimi istiqamətlərdə mövcud təcrübənin öyrənilməsinə dair təcrübə mübadiləsi, tətbiqi və nəticələrin qiymətləndirilməsi, sahəvi məhdudiyyətlərin müəyyən edilməsi və həllərin axtarılmasında birgə tədqiqatların aparılması və s. kimi məsələlərə dair razılığa gəlmişlər.

Noyabrın 13-də İqtisadi İslahatlar Elmi Tədqiqat İnstitutunda **“İqtisadi artımda innovasiyaların rolunun alternativ qiymətləndirilməsi”** mövzusunda konfrans keçirilmişdir.

Konfransda İqtisadiyyat Nazirliyinin, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının, ali təhsil müəssisələrinin nümayəndələri ilə yanaşı, Qazaxıstanın İqtisadi Tədqiqatlar İnstitutunun və Dövlət-Özəl Sektor Əməkdaşlıq Mərkəzinin əməkdaşları iştirak etmişdilər.

Plenar sessiyada Qazaxıstanda enerji bazarının global qeyri-müəyyənlik şəraitində uzunmüddətli inkişaf məqsədləri, dövlət və biznesin qeyri-mütənasib inkişafı: idarəetmə üçün yeni çağırışlar, intellektual təhlil üsulları və modellərinin tətbiqi, dəyər və indekslər nəzəriyyəsi arasındakı ziddiyyət və onun iqtisadi artımın statistik qiymətləndirilməsində yaratdığı problem mövzularında təqdimatlarla çıxış etmişdilər.

29-30 noyabr tarixlərində İqtisadiyyat Nazirliyinin Bakı Biznes Tədris Mərkəzinin və İqtisadi İslahatlar Elmi Tədqiqat İnstitutunun birgə təşkilatçılığı ilə **“Biznes inkubatorların idarə edilməsində beynəlxalq təcrübə: Azərbaycanda tətbiqi imkanları”** mövzusunda seminar keçirilib.

BBTM keçirilən tədbirdə Avropa İttifaqının beynəlxalq ekspertləri, Polşanın Azərbaycandakı səfirliyinin, texnoparkların, ölkədə fəaliyyət göstərən biznes inkubatorların və onların rezidentlərinin, ali təhsil müəssisələrinin nümayəndələri iştirak ediblər. Seminarda ölkədə fəaliyyət göstərən biznes inkubatorların idarəedicilərinin, rezidentlərinin beynəlxalq təcrübənin Azərbaycanda tətbiqi ilə bağlı fikirləri dinlənilib, mövzu ilə bağlı müzakirələr aparılıb.

8 dekabr tarixində İqtisadiyyat Nazirliyinin dəstəyi, Nazirliyin Bakı Biznes Tədris Mərkəzinin və İqtisadi İslahatlar Elmi Tədqiqat İnstitutunun birgə təşkilatçılığı ilə **“KOS subyektləri üçün “ömür boyu öyrənmək” imkanlarının təmin edilməsi: nailiyyətlər və perspektivlər”** mövzusunda konfrans keçirilib.

Konfrans 2 panel iclasla davam edib. “KOS subyektləri üçün "ömür boyu öyrənmək" imkanlarının təmin edilməsinin metodoloji məsələləri” panel iclasında kiçik və orta sahibkarların bacarıqlarının artırılması məqsədilə fundamental təhsildən sonrakı təlimlərin KOS subyektləri üçün faydaları, nəzəri təlimlərlə yanaşı, sektorlar üzrə praktiki biliklər verən xüsusi təlimlərin keçirilməsinin səmərəliliyi, KOS subyektlərinin təlim ehtiyaclarına müvafiq olaraq mövcud tədris və təlim proqramlarında təkmilləşdirmələrin aparılması və s. müzakirə olunub.

2018-ci ildə bu istiqamətdə görülməli işlərin əlaqələndirilməsinin vacibliyi vurğulanaraq, aidiyyəti strukturların birgə fəaliyyətinin həyata keçirilməsi qərara alınıb. “KOS subyektləri üçün informasiya texnologiyalarının tədrisinin inkişaf istiqamətləri” panel iclasında isə informasiya texnologiyalarının istifadəsində KOS subyektlərinin səriştəlilik səviyyəsinin artırılması, rəqabətə davamlı işçi qüvvəsinin formalaşdırılması, əmək bazarında informasiya texnologiyaları mütəxəssislərinə olan tələbat və s. məsələlər müzakirə olunub.

14 dekabr tarixində İqtisadiyyat Nazirliyinin Bakı Biznes Tədris Mərkəzinin, Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin, Azərbaycanda İxracın və İnvestisiyaların Təşviqi Fondunun və İqtisadi İslahatlar Elmi Tədqiqat İnstitutunun birgə təşkilatçılığı ilə kiçik və orta sahibkarların gömrük və maliyyə sahələrində bilik və bacarıqlarının artırılmasına dair tədbir keçirilib.

"Azərbaycan Respublikasında kiçik və orta sahibkarlıq səviyyəsində istehlak mallarının istehsalına dair Strateji Yol Xəritəsi"nin "KOS subyektlərinin maliyyə savadlılığının artırılması", "KOS subyektlərinin beynəlxalq ticarət əməliyyatlarının müvafiq maliyyə xidmətləri ilə təmin edilməsi" və "KOS subyektləri üçün "ömür boyu öyrənmək" imkanlarının təmin edilməsi" yarım bəndlərində müəyyən edilmiş tədbirlərin icrasını təmin etmək məqsədi ilə keçirilən tədbirin məqsədi KOS-ların gömrük və maliyyə sahələrində bilik və bacarıqlarının artırılması, bu sahələr üzrə yeni məlumatların verilməsidir.

Tədbir çərçivəsində **“Kiçik və orta sahibkarların gömrük sahəsində bilik və bacarıqlarının artırılması”** və **“Kiçik və orta sahibkarların maliyyə sahəsində bilik və bacarıqlarının artırılması”** mövzularında təlimlər keçirilmişdir.

Yerli və beynəlxalq elmi qurumlarla əməkdaşlığın genişləndirilməsi

ƏMƏKDAŞLIQ MÜQAVİLƏLƏRİ

Hesabat ilində İnstitutun əməkdaşlıq etdiyi təşkilatlarla işlərin davam etdirilməsi ilə yanaşı əlaqələrinin genişləndirilməsi istiqamətində də müvafiq işlər aparılmışdır. Belə ki, hesabat ilində 3 xarici təşkilat ilə əməkdaşlıq müqaviləsi imzalanmışdır:

- **Türkiyə Respublikası**

Azərbaycan Respublikası İqtisadiyyat Nazirliyinin İqtisadi İslahatlar Elmi Tədqiqat İnstitutu və Dokz Eylül Universiteti (İzmir, Türkiyə) arasında 2017-2020-ci illər üzrə elmi əməkdaşlıq protokolu (İzmir şəhəri, 4 aprel 2017-ci il);

- **Qazaxıstan Respublikası**

Azərbaycan Respublikası İqtisadiyyat Nazirliyinin İqtisadi İslahatlar Elmi Tədqiqat İnstitutu və "Almatı Enerji və Rabitə Universiteti" Qeyri-Kommersiya Açıq Səhmdar Cəmiyyəti (Almata, Qazaxıstan) arasında 2017-2025-ci illər üzrə əməkdaşlıq memorandumu (Almata şəhəri, 15 avqust 2017-ci il);

- **Fransa Respublikası**

Azərbaycan Respublikası İqtisadiyyat Nazirliyinin İqtisadi İslahatlar Elmi Tədqiqat İnstitutu və "Schneider Electric" Şirkəti (Paris şəhəri, Fransa) arasında əməkdaşlıq memorandumu (Bakı şəhəri, 7 noyabr 2017-ci il).

XARİCİ VƏ YERLİ TƏRƏFDAŞLARLA İŞ

Hesabat ili çərçivəsində Mərkəzi Asiya Regional iqtisadi Əməkdaşlıq (CAREC) İnstitutu, "Schneider Electric" Şirkəti, ABŞ-ın Enerji İqtisadçılarının Beynəlxalq Assosiasiyası (IAEE), Gürcüstanın Texniki Təlim Mərkəzi (TTG), Qazaxıstanın "Dövlət-Özəl Sektor Əməkdaşlıq Mərkəzi", "Sumqayıt Kimya Sənaye Parkı" MMC, "ATEF" Şirkətləri Qrupu, Almaniyanın Leibniz Keçid İqtisadiyyatında Kənd Təsərrüfatı İnkişaf İnstitutu (IAMO) ilə fəal və səmərəli əməkdaşlıq edilmişdir.

XARİCİ VƏ YERLİ EZAMİYYƏLƏR

Ənənəvi olaraq hesabat ilində İqtisadiyyat Nazirliyinin İqtisadi İslahatlar Elmi Tədqiqat İnstitutunun əməkdaşları ümumilikdə **11** respublika xarici və 11 respublika daxili ezamiyyədə olmuşlar.

Ölkə xarici ezamiyyələrin **7-i** tədbir təşkilatçıları, **1-i** tədbir təşkilatçısı və İLETİ, digər bütün ezamiyyələr İqtisadi İslahatlar Elmi Tədqiqat İnstitutu tərəfindən maliyyələşdirilmişdir.

İnstitutun İNTERNET saytının yenilənməsi, KİV-də İnstitutun fəaliyyətinin işıqlandırılması

İNTERNET SƏHİFƏNİN FƏALİYYƏTİ VƏ İCTİMAİYYƏTLƏ ƏLAQƏLƏR

Hesabat ilində İnstitutun fəaliyyəti haqqında geniş ictimaiyyətin məlumatlandırılmasının yenilənmiş rəsmi internet səhifəsi (www.ier.az) vasitəsilə təmin edilməsi davam etdirilmişdir.

Əvvəlki illərdə olduğu kimi məlumatların işıqlandırılması azərbaycan və ingilis dillərində olmaqla iki dildə aparılmışdır. Ümumilikdə hesabat ili ərzində veb səhifədə 30-u press-reviz, 11-i elan, 4-ü məlumat, 4-ü bilirsinizmi, 7-i Katiblik, 1-i analitika və 1- təbrik olmaqla 58 mətn yerləşdirilmişdir (bölməsinə aid olmuşdur). Bundan başqa internet

səhifəmizin həm də potensialın artırılmasını nəzərə alaraq, “**Təlim Kataloqu - 2017**” və “**Texnoloji Transfer Şəbəkəsi**” bölmələri və bir sıra digər alt menyular daxil edilmişdir.

Kitabxana işinin təşkili, elmi ədəbiyyatların icmallaşdırılması və nəşrlərin təşkili

Kitabxananın yeni elmi ədəbiyyatlarla zənginləşdirilməsi, nəşr işinin təşkili məqsədilə aşağıdakı işlər görülmüşdür:

-Mütəmadi olaraq kitabxana işləri yerinə yetirilmişdir. İl ərzində kitabxanaya 2 dəfə 62 ədəd kitab alınmışdır. Kitabxaya daxil olan dövrü mətbuat və elmi ədəbiyyatların kataloqları və xülasələri hazırlanmışdır;

-İnstitutda 1965-2016-cı illər ərzində yerinə yetirilmiş elmi-tədqiqat işlərinin kataloqu nəşrə təqdim edilmişdir;

“Azərbaycanda iqtisadi islahatların həyata keçirilməsi xüsusiyyətləri və problemləri” adlı Elmi əsərlər toplusunun XVI buraxılışı nəşrə təqdim olunmuşdur.

-İnstitutun doktorantı Fərhad Qambov oğlu Mikayılovun “Çoxölçülü meyarlar əsasında yoxsulluq indeksinin qiymətləndirilməsi məsələləri” adlı kitabı redaktə və korrektə edilərək nəşrə təqdim edilmişdir.

“Təlim kataloqu 2017”, “Beynəlxalq təcrübə əsasında innovasiya mərkəzlərinin yaradılması üzrə təklif və tövsiyələr”, “İnsan kapitalının inkişafı: nəzəri aspektləri və qiymətləndirmə metodologiyası”, “Kiçik və orta sahibkarların əmək bazarı üzrə ehtiyaclarının öyrənilməsi”, “KOS subyektlərinin faydalanması üçün Azərbaycanda model müəssisənin yaradılması metodologiyası”, “Qənaətli istehsal metodları, Qənaətli istehsal metodlarını tətbiq etməklə model müəssisənin yaradılması metodologiyası”, “Qənaətli istehsal sisteminin alətləri”, “Sənaye klasterlərinin yaradılması metodologiyası”, “Sənaye zonalarının yaradılması üzrə qiymətləndirmə metodologiyası”, “Texnoparkların yaradılması üzrə beynəlxalq təcrübə” adlı materiallar da nəşrə təqdim edilmişdir.

DÖVLƏT PROQRAMLARININ, AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI PREZİDENTİNİN FƏRMAN, SƏRƏNCAM VƏ TAPŞIRIQLARININ AİDİYYƏTİ ÜZRƏ İCRASI

Nazirliyin müvafiq əmr və göstərişləri ilə İnstituta tapşırılmış Dövlət proqramlarından, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərman, sərəncam və tapşırıqlarından irəli gələn vəzifələr aidiyyəti üzrə icra olunmuşdur.

İQTİSADİYYAT NAZİRLİYİNİN KOLLEGIYASININ QƏRARLARININ, İQTİSADİYYAT NAZİRLİYİNİN ƏMR VƏ TAPŞIRIQLARININ, ELƏCƏ DƏ MÜXTƏLİF QURUMLARDAN DAXİL OLMUŞ DİGƏR SƏNƏDLƏRİN İCRASI İLƏ BAĞLI CARİ İŞLƏRİN YERİNƏ YETİRİLMƏSİ

İqtisadiyyat Nazirliyinin Kollegiyasının qərarlarının, İqtisadiyyat Nazirliyinin əmr və tapşırıqlarının, eləcə də müxtəlif qurumlardan daxil olmuş digər sənədlərin icrası ilə bağlı cari işlər aidiyyəti üzrə yerinə yetirilmişdir.

ELMİ KATİBLİK ÜZRƏ İŞLƏR

2017-ci il ərzində İnstitutun Elmi Şurasının 7 iclası keçirilmişdir. İclaslarda doktorant və dissertantların dissertasiya mövzuları və rəhbərlərinin təsdiqi, İnstitutun elmi-tədqiqat işlərinin planı, hesabatları, təlim və təhsilin, müxtəlif tədbirlərin təşkili və s. bu kimi məsələlərin müzakirələri təşkil olunmuşdur.

Elmi katiblik tərəfindən Milli Aviasiya Akademiyası, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası, Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin tələbələrinə elmi-tədqiqat və istehsalat təcrübələrinin keçirilməsi təmin olunmuşdur.

İqtisadi İslahatlar Elmi Tədqiqat İnstitutunda iqtisad elmlərinə aid ixtisaslar üzrə doktorantura və dissertanturaya 2016-2017-ci tədris ili üçün qəbul həyata keçirilmişdir: fəlsəfə doktoru hazırlığı üzrə doktoranturaya 7 nəfər, dissertanturaya 6 nəfər, elmlər doktoru hazırlığı üzrə dissertanturaya 1 nəfər qəbul edilmişdir.

Bu günki tarixdə İnstitutda fəlsəfə doktoru hazırlığı üzrə 20 doktorant və 20 dissertant, elmlər doktoru hazırlığı üzrə isə 14 dissertant təhsil alır. 2017-ci il 29 dekabr tarixindən fəlsəfə doktoru hazırlığı üzrə təhsil alan 4 doktorant və 4 dissertant, elmlər doktoru hazırlığı üzrə 4 dissertant təhsil müddətinin sona çatması ilə əlaqədar olaraq doktoranturadan xaric ediləcəkdir.

Eyni zamanda, İqtisadi İslahatlar Elmi Tədqiqat İnstitutu tərəfindən aparıcı təşkilat kimi 16 dissertasiya işinin müzakirəsi təşkil edilmiş, onlara müvafiq rəylər verilmişdir. Bir sıra dissertasiya işlərinin avtoreferatlarına, dissertasiya işlərinin əsas müddəalarını özündə əks etdirən təhriri-məruzələrə İnstitutun əməkdaşları tərəfindən müvafiq rəylərin verilməsi təmin olunmuşdur.